

Tiskové prohlášení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Necitlivá revize dávek na bydlení porušuje vládní zásady a cíle Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020

Ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD) představila v září tohoto roku 15 opatření boje s chudobou, na jejichž realizaci mělo spolupracovat sedm resortů. Zatímco Strategie se zaměřuje na plnění cílů, ke kterým se ČR zavázala v rámci evropského cíle strategie Evropa 2020. **Uvedených 15 opatření je reakcí na přání a potřeby obcí, které jsou v některých případech v rozporu s mezinárodními závazky a národním právem České republiky.**

Jedním z dominantních závěrů, kterými se uvedená pracovní skupina věnovala, je vznik nové dávky sloučením dávek na bydlení, která bude příjemci dávek odebrána, nebude-li dostatečně aktivní. Dále byl skupině představen záměr například posílit veřejně prospěšné práce, opatření v oblasti oddlužení v připravené novele zákona z dílny Ministerstva spravedlnosti, zvýšení příspěvku obcím nejvíce postiženým sociálním vyloučením v rámci rozpočtového určení daní a další navrhovaná opatření.

V tomto úsilí MPSV připomínáme, že ČR ratifikovala v roce 1999 Evropskou sociální chartu včetně Dodatkového protokolu. V nich je stanoveno explicitní právo na bydlení, které podle názoru MPSV je možné dovozovat i pro Českou republiku. Alespoň takto se vyjádřilo u Ústavního soudu dne 21. 6. 2000 ve sporu o zrušení vyhlášky Ministerstva financí o nájemném z bytu a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním bytu. Tento závěr konstantně prezentovalo i donedávna, a proto věříme, že v případě uvažovaného odebrání dávky na bydlení bude toto právo, které je v našich podmínkách realizováno pouze skrze dávky na bydlení, nezapomenut. **V opačném případě by mohlo být odebrání dávky vykládáno jako omezení tohoto práva zaručeného jednotlivci podle mezinárodních smluv. Co je však horší, dávka na bydlení má být odebrána pouze jen některým osobám, které mají na dávku nárok. Jinými slovy neutrální norma bude dopadat na dvě skupiny odlišně.** V této snaze MPSV je vhodné připomenout, že podle judikatury Soudního dvora Evropských společenství v případě uplatňování odlišných pravidel na srovnatelné situace nebo v uplatňování stejného pravidla na odlišné situace je považováno za přímou či nepřímou diskriminaci.

Doporučujeme proto MPSV, aby od uvedeného záměru upustilo a předložilo jiný návrh, který bude zohledňovat aktivitu osob, a to skrze jiné dávky, případně za jiných pravidel. Dávky stanovilo na časově omezené období s podmínkou jejich prodloužení oproti aktivitě příjemce dávky. Nepodmiňovat právo na sociální dávky s převahou sankcí, respektive sankcí založených na kolektivní vině, ale vytvořit motivační systém, kde předním hlediskem při získání výše dávky je aktivní účast jedince/rodiny na vzdělávání a účasti v některém opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Dále, aby byly například vytvořeny podmínky pro možné oddlužení většího okruhu osob, snížena administrativní zátěž zaměstnavatelů v případě exekucí, vytvořeny podmínky pro zaměstnávání osob obcemi, které se osvědčily v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, řešit chudobu s multidisciplinárním přesahem, tj. nikoli s primární rolí MPSV, ale rovnovážně i s dalšími klíčovými resorty.

Usnesením č. 24 ze dne 8. ledna 2014 schválila vláda ČR národní rámcový dokument pro oblast sociálního začleňování a boj s chudobou pod názvem „Strategie sociálního začleňování 2014–2020“ (dále jen „Strategie“). **Je významným dokumentem z hlediska čerpání**

finančních prostředků z veřejných rozpočtů ČR i využívání Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie.

Svémi návrhy k 15 opatřením proti chudobě pracovní skupina, potažmo MPSV, nepřiměřeně zatěžuje do budoucna státní a evropský rozpočet propastným prohlubováním bytové krize značné části občanů. Klíčový nástroj pro sociální začleňování, kterým je dle Strategie sociální práce, bude v individuální rovině při práci s klientem v masové míře nutně selhávat. Opatření budou pouze prohlubovat sociální vylučování, což jde proti základnímu smyslu přijaté vládní Strategie. Neplněním Strategie sociálního začleňování se Česká republika staví do pozice neoprávněného příjemce evropských dotací a nedůvěryhodného partnera pro evropské instituce v politice sociálního začleňování, když takto ohrožuje další čerpání evropských financí do sociálního pilíře.

V Ostravě, 3. 12. 2019

Kontaktní osoba pro novináře: Bc. Edita Stejskalová, tel. 725877610